

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه صنعتی شاهرود

دانشکده عمران و معماری

گروه مهندسی عمران - کرایش سازه های هیدرولیکی
بررسی عددی جریان آشفته در کانالهای غیرمردور

دانشجو: سکینه عمارلو

استاد راهنما:

دکتر رامین امینی

استاد مشاور:

دکتر محمود نوروزی

پایان نامه ارشد جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

تیر ۹۱

دانشگاه صنعتی شاهرود

دانشکده صنعتی شاهرود

دانشکده عمران و معماری

گروه مهندسی عمران

پایان نامه کارشناسی ارشد سکینه عمارلو

تحت عنوان:

بررسی عددی جریان آشفته در کانالهای غیرممدور

توسط کمیته تخصصی زیر جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد مورد

در تاریخ

پذیرش قرار گرفت.

ارزیابی و بادرجه

امضا	اساتید راهنما
	نام و نام خانوادگی: دکتر رامین امینی

امضا	نماینده تحصیلات تکمیلی	امضا	اساتید داور
	نام و نام خانوادگی: مهندس عباس محمدی		نام و نام خانوادگی:
			نام و نام خانوادگی:
			نام و نام خانوادگی:
			نام و نام خانوادگی:

تعهدنامه

اینجانب سکینه عمارلو دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته مهندسی عمران - گرایش سازه های هیدرولیکی دانشکده عمران و معماری دانشگاه صنعتی شاهرود نویسنده پایان نامه "بررسی عددی جریان آشفته در کانالهای غیرممدور" تحت راهنمایی آقای دکتر رامین امینی به عنوان استاد راهنما و دکتر محمود نوروزی به عنوان مشاور متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه صنعتی شاهرود" و یا "Shahrood University of Technology" به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تاثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از پایان نامه رعایت می گردد.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت های آن) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ :

امضای دانشجو

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزار و تجهیزات ساخته شده است) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

تقدیم اثر

تقدیم به سه وجود مقدس:

... آنان که ناتوان شدند تا ما به توانایی برسیم

... موباشان سپید شد تا ما رو سفید شویم

... وعاشقانه سوختند تا کرم بخش وجود ما و رو سنگر را همان باشند

پدرانمان

مادرانمان

استادانمان

تشکر و قدردانی

خداوند مهربان را شاکرم که مرا نیرو بخشید تا نگرارش پایان نامه پیش رو را به اتمام برسانم. بر خود لازم می دانم کمال تقدیر و تشکر خود را نثار کسانی کنم که در این مسیر پر فراز و نشیب از راهنمایی، پشتیبانی و تشویق من دریغ نکردند. از استاد بزرگوام، آقای دکتر امینی، و استاد بردبارم آقای دکتر نوروزی که در تمام این مدت تجاربشان را که سرشار از آموختن توامان علم و اخلاق بود، در اختیارم گذاشتند، نهایت تشکر را دارم.

از آقای مهندس شتاب بوشهری بابت همکاری و راهنمایی در نرم افزار سپاسگزاری می نمایم.

امید است که این تحقیق، راه گشای کسانی باشد که در آینده در این مسیر گام می نهند.

چکیده

تجربه های آزمایشگاهی نشان می دهد که جریان های طولی توسعه یافته آشفته، در کانال های غیر دایره ای سبب ایجاد جریان های ثانویه می شوند. این جریان های ثانویه ممنوم و حرارت را از مرکز کانال به سمت کناره ها هدایت می نمایند و در نتیجه از لحاظ مهندسی قابل توجه می باشند. تحقیقات نشان می دهند که برای مدلسازی عددی جریان های ثانویه لازم است که اولاً کانال غیر دایره ای باشد، ثانیاً جریان آشفته باشد، ثالثاً جریان به صورت کاملاً توسعه یافته درآید (جریان طول زیادی از کانال را بپیماید). اکثر تحقیقات گذشته روی کانال های مربع متمرکز شده است ولی در این تحقیق انواع شکل ها شامل مربع، مستطیل، پنج ضلعی منتظم، شش ضلعی منتظم، هشت ضلعی منتظم و دوازده ضلعی منتظم در نظر گرفته شده اند. هدف این بوده که نشان دهیم هر چه تعداد اضلاع زیاد شوند و شکل به دایره نزدیک شود، اهمیت این جریان ها کاهش می یابد. همچنین در قسمت دیگری از این پایان نامه اثر گرد گوشه کردن اشکال بررسی شده است و نشان داده شده که تا چه حدودی گرد کردن گوشه ها سبب از بین رفتن اهمیت جریان های ثانویه می گردد.

برای انجام مدلسازی از نرم افزار منبع باز¹ و رایگان OpenFOAM استفاده شده است. دلایل این انتخاب قدرتمند بودن نرم افزار و امکان تغییر کدهای آن بوده است. برای مدلسازی آشفتگی از روش مدلسازی ادی های بزرگ² اسماگورینسکی³ استفاده شده که قوی ترین مدل توربولانسی قابل کاربرد موجود می باشد (DNS⁴ برای این کار از لحاظ هزینه غیر ممکن می باشد). برای انجام محاسبات OpenFOAM نیاز به سیستم عامل Linux و یادگیری کار در این محیط و برنامه نویسی فایل های مربوطه می باشد. همچنین حسب مورد نیاز، کدهای لازم برای انجام محاسبات به این نرم افزار به زبان C++ اضافه گردید. برای امکان انجام محاسبات از کامپیوتر CORE i7 استفاده گردید تا این حجم از محاسبات امکان پذیر باشد. در OpenFOAM از حل کننده pisoFoam استفاده گردید که از

1-open source

2-Large Eddy Simulation

3- Smagorinsky

4- Dircet Numeical Simulation

الگوریتم PISO استفاده می نماید. در ابتدا نتایج کانال مربع شکل با کارهای قبلی مقایسه گردید و پس از اطمینان از صحت عملکرد، برای سایر اشکال کانال ها کار مدل سازی صورت گرفت. در نهایت دو مقاله از این تحقیق در دو کنفرانس ارائه گردید و یک مقاله در یک مجله علمی پژوهشی و یک مقاله نیز در کنفرانس انجمن هیدرولیک ایران در حال بررسی می باشد.

کلمات کلیدی:

جریان آشفته، کانال، مقاطع غیر دایره ای، منبع باز OpenFOAM ، شبیه سازی گردابه های بزرگ، گرد کردن گوشه ها

مقالات ارائه شده:

- ۱- مدل سازی جریان آشفته در یک کانال مربعی مستقیم - دانشگاه آزاد اسلامی، لشت- نشاء، زیباکنار، ۲۷ بهمن ۱۳۹۰ (مورد پذیرش قرار گرفت).
- ۲- مدل سازی ادی های بزرگ جریان آشفته در یک کانال مربعی مستقیم- شیراز -۲۶-۲۸ اردیبهشت ۱۳۹۱ (به صورت پوستری)
- ۳- شبیه سازی گردابه های بزرگ جریان آشفته در یک کانال غیر دایره ای مستقیم- مجله علمی پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس (در حال بررسی است).
- ۴- بررسی عددی جریان آشفته در یک کانال چند ضلعی منتظم - یازدهمین کنفرانس هیدرولیک ایران- ارومیه - آبان ۱۳۹۱ (در حال بررسی است).

فصل اول : کلیات

- ۱-۱- مقدمه ۲
- ۲-۱- معادلات حاکم ۴
- ۳-۱- مروری بر تحقیقات پیشین ۵
- ۴-۱- معرفی تحقیق حاضر ۱۴
- ۱-۴-۱- کانال ۱۵

فصل دوم : روش های مدل سازی و معادلات حاکم

- ۱-۲- مقدمه ۲۰
- ۲-۲- مدل توربولانسی ۲۱
- ۳-۲- مدل های اغتشاش صفر معادله ای ۲۷
- ۴-۲- مدل های یک معادله ای ۳۲
- ۵-۲- مدل های اغتشاش دو معادله ای ۳۳
- ۱-۵-۲- مدل $k - \varepsilon$ ۳۴
- ۱-۱-۵-۲- قابلیت های عمومی مدل استاندارد $k - \varepsilon$ ۳۵
- ۲-۵-۲- مدل $k - \omega$ ۳۷
- ۳-۵-۲- مدل $k - \varepsilon$ RNG ۳۹
- ۱-۳-۵-۲- بررسی ویژگی های مدل $k - \varepsilon$ RNG ۴۰
- ۴-۵-۲- روش LES ۴۱
- ۱-۴-۵-۲- معادلات حاکم ۴۳
- ۶-۲- شرایط مرزی ۴۷
- ۱-۶-۲- شرایط مرزی در دیواره های جامد ۴۹

فصل سوم: روش عددی

۵۱	۱-۳- مقدمه .....
۵۳	۲-۳- الگوریتم PISO .....
۵۴	۱-۲-۳- پیش بینی کننده سرعت .....
۵۵	۲-۲-۳- تصحیح کننده .....
۵۶	۳-۳- نرم افزار OpenFOAM چیست؟ .....
۵۷	۱-۳-۳- معرفی نرم افزار OpenFOAM .....
۵۸	۲-۳-۳- سالورهای OpenFOAM .....
۵۸	۳-۳-۳- پس پردازش در OpenFOAM .....
۵۹	۴-۳- کد نویسی الگوریتم PISO در OpenFOAM .....
۵۹	۱-۴-۳- پیش بینی سرعت .....
۶۰	۲-۴-۳- حلقه تصحیح کننده .....
۶۲	۵-۳- نحوه مش بندی .....

فصل چهارم: نتایج

۶۵	۱-۴- مقدمه .....
۶۵	۲-۴- نحوه مش بندی .....
۶۶	۱-۲-۴- نحوه چاپ نتایج .....
۶۸	۳-۴- نتایج .....
۶۸	۱-۳-۴- غیر وابسته بودن حل عددی به شبکه .....
۶۹	۲-۳-۴- نحوه مش بندی و نتایج در کانال مقطع مربعی .....
۷۱	۳-۳-۴- تأیید نتایج در مقطع مربعی .....
۷۲	۴-۳-۴- ارائه نتایج در مقطع مربعی .....
۷۷	۵-۳-۴- ارائه نتایج در مقطع مستطیلی .....

۷۹	.....	ارائه نتایج در مقطع مثلثی
۸۱	.....	ارائه نتایج در مقطع پنج ضلعی
۸۳	.....	ارائه نتایج در مقطع شش ضلعی
۸۵	.....	ارائه نتایج در مقطع هشت ضلعی
۸۷	.....	ارائه نتایج در مقطع دوازده ضلعی
۸۹	.....	ارائه نتایج در مقطع دایره ای
۹۰	.....	اثر گرد کردن گوشه ها در مقطع
۹۹	.....	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۰۰	.....	۱-۵- نتیجه گیری
۱۰۱	.....	۲-۵- پیشنهادات
۱۰۳	.....	بیوست
۱۰۴	.....	الف-۱- OpenFOAM چیست؟
۱۰۵	.....	الف-۲- دانلود و نصب OpenFOAM
۱۰۶	.....	الف-۳- ساختار کلی فولدرها
۱۰۷	.....	الف-۴- حل کننده های OpenFOAM
۱۰۹	.....	الف-۵- نحوه حل مسائل در OpenFOAM
۱۱۰	.....	الف-۵-۱- فولدر constant
۱۱۴	.....	الف-۵-۲- فولدر 0
۱۱۷	.....	الف-۵-۳- فولدر system
۱۲۱	.....	الف-۶- نحوه اجرای حل کننده و مشاهده نتایج
۱۲۲	.....	الف-۷- پس پردازش در OpenFOAM
۱۲۴	.....	مراجع

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱- شماتیک لایه مرزی و طول ورودی جریان در کانال ۱۴
- شکل ۲-۱- شماتیک هندسه کانال مربعی ۱۵
- شکل ۳-۱- شماتیک هندسه کانال مستطیلی ۱۶
- شکل ۴-۱- شماتیک هندسه کانال مثلثی ۱۶
- شکل ۵-۱- شماتیک هندسه کانال با مقطع (الف) پنج ضلعی - (ب) شش ضلعی - (ج) دوازده ضلعی ۱۷
- شکل ۶-۱- مقطع گرد شده کانال ۱۷
- شکل ۷-۱- مقطع گرد شده کانال ۱۸
- شکل ۸-۱- مقطع گرد شده کانال ۱۸
- شکل ۹-۱- مقطع گرد شده کانال ۱۸
- شکل ۱-۲- رژیمهای مختلف جریان نزدیک سطح ۲۲
- شکل ۲-۲- مقایسه پروفیلهای سرعت لایه های مرزی آرام و مغشوش ۲۲
- شکل ۳-۲- نمایش مقادیر متوسط و نوسانی در جریانهای دائم و غیردائم ۲۳
- شکل ۴-۲- شماتیک هندسه کانال و سیستم مختصات ۴۴
- شکل ۱-۳- المان حجم محدود برای گره P ۵۲
- شکل ۲-۳- نمونه‌ای از عملیات مختلف پس پردازش در OpenFOAM ۵۹
- شکل ۱-۴- مش های مختلف در مقطع مستطیلی و وجود بردارهای سرعت ثانویه ۶۹
- شکل ۲-۴- مش کانال مقطع مربعی ۷۰
- شکل ۳-۴- (الف) بردارهای سرعت ثانویه متوسط و (ب)- کانتورهای سرعت متوسط جریان ۷۱
- شکل ۴-۴- پروفیل های نرمالیزه شده سرعت جریان با سرعت اصلی جریان ۷۱
- شکل ۵-۴- بردارهای سرعت ثانویه متوسط در یک چهارم مقطع ۷۲
- شکل ۶-۴- کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۷۲

- شکل ۴-۷- بردارهای سرعت ثانویه متوسط در یک چهارم مقطع ۷۳
- شکل ۴-۸- کانتورهای سرعت های ثانویه در عدد رینولدز ۱۰۰۰۰ در مقطع ۷۳
- شکل ۴-۹- کانتورهای ویسکوزیته ادی در رینولدز ۱۰۰۰۰ در مقطع ۷۴
- شکل ۴-۱۰- (الف) و (ب) کانتورهای رنگی تنش های عمودی رینولدز در مقطع جریان و (ج) کانتورهای رنگی تنش برشی در مقطع جریان ۷۴
- شکل ۴-۱۱- پروفیل های $(\overline{v^2}, \overline{w^2}, \overline{u^2})$ در تحقیق حاضر و نتایج موجود ۷۵
- شکل ۴-۱۲- نمودار خطا در محاسبه سرعت ۷۶
- شکل ۴-۱۳- کانتورهای رنگی سرعت های ثانویه ۷۶
- شکل ۴-۱۴- کانتورهای رنگی فشار در مقطع ۷۷
- شکل ۴-۱۵- مش کانال مقطع مستطیلی ۷۷
- شکل ۴-۱۶- (الف) کانتورهای گردابه های متوسط جریان در یک چهارم مقطع (ب) بردارهای سرعت ثانویه متوسط در یک چهارم مقطع ۷۸
- شکل ۴-۱۷- پروفیل های نرمالیزه شده سرعت جریان با سرعت اصلی در طول خط $(y=0.5 \text{ cm})$ ۷۸
- شکل ۴-۱۸- (الف) کانتورهای رنگی سرعت های ثانویه (ب) - کانتورهای سرعت متوسط جریان ۷۸
- شکل ۴-۱۹- پروفیل های تنش های برشی در $(y=0.1 \text{ cm})$ در مقطع جریان ۷۹
- شکل ۴-۲۰- کانتورهای فشار متوسط در مقطع جریان ۷۹
- شکل ۴-۲۱- مش کانال مقطع مثلثی ۸۰
- شکل ۴-۲۲- (الف) بردارهای سرعت ثانویه متوسط - (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۸۰
- شکل ۴-۲۳- کانتورهای سرعت های ثانویه ۸۰
- شکل ۴-۲۴- (الف) پروفیل ویسکوزیته ادی در طول خط $(y=1 \text{ cm})$ ۸۱
- شکل ۴-۲۵- کانتورهای رنگی تنش های برشی (الف) $\overline{uv}$ (ب) $\overline{uw}$ (ج) $\overline{vw}$ ۸۱

- شکل ۴-۲۶- مش کانال مقطع پنج ضلعی ۸۲
- شکل ۴-۲۷- (الف) کانتورهای سرعت ثانویه متوسط - (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۸۲
- شکل ۴-۲۸- اثر افزایش زمان روی جریان های ثانویه ۸۳
- شکل ۴-۲۹- مش کانال مقطع شش ضلعی ۸۴
- شکل ۴-۳۰- (الف) کانتورهای سرعت ثانویه متوسط - (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۸۴
- شکل ۴-۳۱- بردارهای سرعت ثانویه متوسط ۸۴
- شکل ۴-۳۲- مش کانال مقطع هشت ضلعی ۸۵
- شکل ۴-۳۳- (الف) - کانتورهای سرعت ثانویه متوسط (ب) - بردارهای سرعت ثانویه متوسط ۸۶
- شکل ۴-۳۴- کانتورهای فشار در مقطع جریان ۸۶
- شکل ۴-۳۵- مش کانال مقطع دوازده ضلعی ۸۷
- شکل ۴-۳۶- (الف) - کانتورهای سرعت متوسط (ب) - پروفیل های نرمالیزه شده سرعت جریان با سرعت اصلی جریان های ثانویه ۸۷
- شکل ۴-۳۷- کانتورهای رنگی تنش های برشی (الف) $\overline{u'w'}$ (ب) $\overline{u'v'}$ (ج) $\overline{v'w'}$ ۸۸
- شکل ۴-۳۸- پروفیل های $\overline{v'^2}$, $\overline{w'^2}$ (تنش های عمودی) در طول خط ($y=0.75\text{cm}$) ۸۸
- شکل ۴-۳۹- کانتورهای فشار در مقطع جریان ۸۹
- شکل ۴-۴۰- پروفیل نرمالیزه شده سرعت جریان با سرعت اصلی جریان در طول خط ($y=1\text{ cm}$) ۸۹
- شکل ۴-۴۱- کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۸۹
- شکل ۴-۴۲- کانتورهای تنش های عمودی در مقطع جریان ۹۰
- شکل ۴-۴۳- نحوه مش بندی در مقطع روند زده شده کانال ۹۱
- شکل ۴-۴۴- (الف) کانتورهای سرعت ثانویه متوسط (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۹۱
- شکل ۴-۴۵- بردارهای سرعت ثانویه متوسط در یک چهارم مقطع ۹۱
- شکل ۴-۴۶- پروفیل های نرمالیزه شده سرعت جریان با سرعت اصلی جریان در طول خط ($y=0.5\text{ cm}$) ۹۲

- شکل ۴-۴۷- (الف) و (ب) کانتورهای رنگی تنش های عمودی رینولدز در مقطع جریان و (ج) کانتورهای رنگی تنش برشی در مقطع جریان ۹۲
- شکل ۴-۴۸- نحوه مش بندی در مقطع روند زده شده کانال ۹۲
- شکل ۴-۴۹- (الف) کانتورهای سرعت ثانویه متوسط (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان ۹۳
- شکل ۴-۵۰- کانتورهای رنگی تنش برشی (الف) $\overline{u'v'}$ (ب) $\overline{u'w'}$ (ج) $\overline{v'w'}$ ۹۳
- شکل ۴-۵۱- نمودار تنش های عمودی ۹۴
- شکل ۴-۵۲- کانتورهای رنگی سرعت های ثانویه ۹۵
- شکل ۴-۵۳- نحوه مش بندی در مقطع روند زده شده کانال ۹۵
- شکل ۴-۵۴- (الف) کانتورهای سرعت ثانویه متوسط - (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان در یک چهارم مقطع ۹۵
- شکل ۴-۵۵- بردارهای سرعت ثانویه متوسط ۹۶
- شکل ۴-۵۶- (الف) - کانتورهای ویسکوزیته ادی (ب) - کانتورهای فشار متوسط در مقطع جریان ۹۶
- شکل ۴-۵۷- نحوه مش بندی در مقطع روند زده شده کانال ۹۶
- شکل ۴-۵۸- (الف) کانتورهای سرعت متوسط (ب) کانتورهای گردابه های متوسط جریان در مقطع ۹۷
- شکل ۴-۵۹- بردارهای سرعت متوسط در مقطع ۹۷
- شکل ۴-۶۰- نمودار تنش های عمودی مقطع ۹۸
- شکل ۴-۶۱- نمودار خطا در محاسبه سرعت ۹۸
- شکل الف-۱- جزئیات موجود در حل کننده cavity ۱۱۰
- شکل الف-۲- نمونه ای از عملیات مختلف پس پردازش در OpenFOAM ۱۲۳

فهرست جداول

جدول الف-۱- فولدر های موجود در OpenFOAM ۱۰۶

جدول الف-۲- تعدادی از حل کننده های اصلی در OpenFOAM ۱۰۷

فصل اول

کلیات

۱-۱- مقدمه

آشفته‌گی پدیده‌ای است که در جریان بسیاری سیالات وجود دارد. معادلات حاکم بر جریان سیال نیوتنی، معادلات ناویر-استوکس است که متأسفانه بجز در جریان‌های بسیار ساده، حل تحلیلی آن در دست نیست. به طور کلی برای تحلیل و پیش‌بینی رفتار جریان سیال در هندسه‌های مختلف، معادلات دیفرانسیل ناویر-استوکس با شرایط مرزی مناسب باید حل شوند.

جریان آشفته کاملاً توسعه یافته در کانال‌های مستطیلی مستقیم با جریان آشفته موجود در لوله‌ها به دو دلیل مهم تفاوت دارد:

۱- سه بعدی است و بنابر این دارای جزئیات پیچیده‌ای می‌باشد.

۲- در این مقاطع جریان‌های ثانویه وجود دارد که از پیچیدگی بیشتر جریان نتیجه می‌شود.

اخیراً مسأله انتقال حرارت سیالات در جریان آشفته در کانال‌های خنک‌کننده رآکتورهای هسته‌ای با مقطع مستطیلی یک موضوع مورد مطالعه و مهم می‌باشد. تحلیل انتقال حرارت در جریان آرام در مقاطع غیر دایره‌ای با شرایط مرزی گرمایی متفاوت نشان می‌دهد که توزیع دمای دیوار محیطی تأثیر زیادی روی عدد ناسلت^۱ دارد. شرط مرزی دیوار با شار گرمایی ثابت، نسبت به دمای دیوار ثابت منجر به اعداد ناسلت پایین‌تری می‌شود.

کلید حل اینگونه مسائل مهندسی با فهم بهتر مکانیزم جزئیات جریان و با تأکید ویژه روی توزیع جریان نزدیک مرزهای جامد می‌باشد. جریان‌های ثانویه نقش مهمی در تعیین توزیع جریان کلی ایفا می‌کند، بنابر این باید به عنوان یک پارامتر مهم در نظر گرفته شود که نتایج انتقال حرارت را توضیح دهد. مسئله مهندسی مهم دیگری که نیاز به شناخت جزئیات جریان دارد، جریان رسوبات در رودخانه‌ها و کانال‌هاست. انتقال رسوبات به عنوان مسئله‌ای که به وسیله جریان‌های ثانویه تحت تأثیر قرار می‌گیرد، برای مهندسی عمران مسئله‌ای جالب بوده است. جریان‌های ثانویه در مقاطع خمیده و مستقیم جالب توجه است. اگرچه این کاربرد شامل جریان آشفته در کانال‌های باز است. پدیده جریان

1-Nusselt number